



Športový deň v Slovincách

Pravoslávna obec v Slovincách zorganizovala 3. októbra 2020 športový deň, ktorého sa zúčastnili deti zo Slovinciek a okolia. Stretnutie sme mali pri pravoslávnom chráme o 13.00 hod. Na začiatku sme sa všetci spolu pomodlili, aby sa nám v súťažení darilo. Dávid Horváth a Marienka Kosturaková mali pre nás pripravené rôzne hry.

Najprv sme sa rozdelili do družstiev. Súťažili sme v skákaní vo vreci, triafaní do futbalovej bránky, preťahovaní lanom, v držaní loptičky na tenisovej rakete, za aký čas poskladáme puzzle, odpovedali sme na otázky otca Miroslava Gubu, zo zakrytými očami sme si ťahali rôzne plyšové hračky a museli sme ich rozpoznať. Prišla aj teta Katka Bogačevičová na štvorkolke, na ktorej postupne povozila všetky deti. Na konci sme sa tešili z odmien, ktoré boli pre nás pripravené.

Všetkým sa nám tento deň veľmi páčil a tešíme sa, kedy sa budeme znovu môcť zúčastniť podobných aktivít.

Juraj a Matej



Obnova pravoslávneho monastiera v Poľsku

Tento monastier sa nachádza v juhovýchodnej časti Poľska, v lublinsko-chelmskej eparchii. Aj keď jeho história siaha oveľa hlbšie, bol založený začiatkom 20. storočia (1903) a obnovený bol v roku 2008. História monastiera v Turkowiciach odráža tragický osud Pravoslávnej cirkvi v dnešnej oblasti Chelmu a južného Podleska. Po niekoľkých rokoch dynamickej duchovnej, sociálnej a misijnej činnosti (sestry spravovali dievčenskú školu, sirotinec, nemocnicu a lekárňu) bol monastier evakuovaný do Ruska. Čudotvorná Turkowická ikona sa v týchto nepokojných časoch stratila a budovy monastiera boli skonfiškované a odovzdané rímskokatolíckym mníškam.

Nasledujúce roky poznačili tragické udalosti: prenasledovanie pravoslávneho obyvateľstva, búranie chrámov, deportácie, smrť... Následkom toho všetkého bolo, že pravoslávna modlitba v Turkowiciach utíchla na viac ako 50 rokov. Zaznela až v roku 2007, kedy vladyka Sáva, metropolita Pravoslávnej cirkvi v Poľsku, slúžil prvú sv. Liturgiu v historickej budove bývalého monastiera nazývanej „Čajovňa“, ktorú od štátu v roku 1999 zázrakom kúpil arcibiskup Ábel. Na jeseň r. 2008 bol pravoslávny ženský monastier v Turkowiciach znovu otvorený. Turkowická ikona (deň sviatkovania - 15. júl) sa vrátila na svoje miesto a dnes pred ňou opäť každý deň znejú modlitby vyvierajúce zo srdca.

Zázrakmi preslávená Turkowická ikona Bohorodičky, uctievaná na tomto mieste stovky rokov, bola podľa tradície „napísaná“ nie ľudskou rukou, ale Božím zázrakom. Zvláštnym spôsobom Bohorodička načúva modlitbám manželských párov, ktorí nemôžu mať deti (už niekoľko párov sa vďaka vrúcny modlitbám pred Turkowickou ikonou dočkalo potomstva) a dodnes chráni monastier so sestrami a pomáha všetkým ľuďom, ktorí sa k Nej prihovárajú. Ďalšou svätýňou tohto monastiera je čiastočka svätých ostatkov prepodobnej Paraskevky Turkowickej, ktorá ako jedna zo sestier v monastieri prinášala svoju službu Bohu aj ľuďom. Pôsobila tu 4 roky (1912 – 1915). Dnes je uctievaná ako *prepodobnoispovedníčka* Paraskeva a novovybudovaný chrám bude zasvätený práve jej, a bude prvý a zároveň jediný svojho druhu.

Dnes sa v monastieri v Turkowiciach modlí a pracuje 10 sestier. Umiestnenie monastiera na svätom mieste vybranom samotnou Presväťou Bohorodičkou, na okraji dedinky obklopené prírodou, napomáha hlavnej úlohe mnícha – modlitbe. Sestry žijú skromne a jednoducho. Žijú prevažne z vlastnoručnej práce (venujú sa prekladateľským a publikačným činnostiam, písaniu ikon, výrobe vlastných produktov). Ale žijú aj z darov veriacich, vďaka čomu mohli na jar 2019 začať úsilie o rozšírenie monastiera.

V historickej budove („Čajovňa“) sa teraz nachádza Chrám Pokrova Presvätej Bohorodičky (ktorý stále čaká na svoj rozpis ikonami), jedáleň pre 25 osôb a 3 hostovské izby. Druhá monastierska budova má 8 izieb (*kélii*) pre sestry, kuchyňu a jednu spoločnú pracovňu. Aby mohli prijať napr. skupinu 40 pútnikov, sprístupnia im aj vlastné izby a jedlo podávajú na čerstvom vzduchu (v zime je to o čosi ťažšie). Kvôli nízkym teplotám v monastierskom chráme sú bohoslužby Christovho Narodenia a Christovho Krstu presunuté do jednej z kélií. No napriek tomu všetkému nachádzajú pútnici v múroch monastiera pokoj, modlitbu a útechu.



Za svoju jedinečnosť tento monastier vďačí nielen histórii, čudotvornej ikone Božej Mamky, či svojmu rozloženiu v nádhernom tichom prostredí v srdci prírody poľskej zeme. Je to tiež jediné miesto v Poľsku, kde počas všetkých bohoslužieb znie najstarší spev Pravoslávnej cirkvi - tradičný byzantský spev. Môžeme ho nazvať aj miestom neustálej modlitby za nás všetkých, svetlom, záštitou a duchovným prístavom nielen pre domácich, ale aj pre slovenských veriacich, keďže vždy s radosťou a láskou prijíma ľudí aj z našich krajov.

A na znak srdečného poďakovania v prvom rade Bohu, Presvätej Bohorodičke, za dar poznať tento monastier a sestrám za ich modlitby, lásku a dobrotu, ktorými nás vždy obdarúvajú, sme sa im rozhodli pomôcť.

Pre správne fungovanie monastiera je totiž nevyhnutná priestranná budova s dostatočným počtom izieb (kélií) a pracovní (napr. ikonografickej, krajčírskkej...), väčšia jedáleň, ubytovanie pre pútnikov, a tiež malá cerkovka. Vieme, že v tejto neľahkej dobe je zložité robiť čokoľvek. Každý z nás má svoje starosti a problémy, ale s veľkou nádejou a vierou sa obraciame aj na Vás, drahí bratia a sestry, s prosbou o pomoc pre toto sväté miesto. Doprajme našimi darmi, či už finančnými alebo formou modlitby, sestrám trochu podpory a spolupatričnosti, pretože v každom svätom diele je Dobrotivý Boh, ktorý nás nikdy neopúšťa, ale pozyva k Sebe aj takýmto spôsobom. Buďme preto vnímaví vo všetkom.

Mgr. Lenka Havajová, spoluorganizátorka zbierky

Webová stránka monastiera: <https://monasterturkowice.pl/>

Aktuálne informácie o výstavbe: <https://monasterturkowice.pl/rozbudowa-monasteru/>
<https://zrzutka.pl/k369b5>

Facebook: <https://www.facebook.com/turkowice.monaster>

Sväté Tajiny v duchovnom a liturgickom živote kresťana

V Cirkvi je aj ten najjednoduchší posvätný úkon svätou Tajinou. Aj tá jednoduchá, s hlbokou vierou vyrieknutá prosba „*Hospodi pomiluj*“ (Pane, zmiluj sa) je svätou Tajinou, lebo človeku prináša nebeský obsah života, aby mohol pochopiť Božiu vôľu o sebe samom a o zmysle svojho života. Keď hovoríme o tom, čo je to svätá Tajina, musíme vysvetliť aj pojem „symbol“, ktorý v súvislosti so svätými Tajinami používajú svätí Otcovia Cirkvi. Symbolizmus je pre svätých Otcov Cirkvi základným rozmerom svätých Tajín, je kľúčom k ich pochopeniu. To, čo je symbolické, neprotirečí reálnemu, ale ho v sebe objíma ako jeho pravý výraz a spôsob naplnenia.

Prostredníctvom svätých Tajín Cirkvi sa milosť Svätého Ducha vylieva neustále priamo do vnútra človeka. Sv. Tajiny Cirkvi sú v nej znamením nerozlučného prebývania Svätého Ducha, a tiež svedectvom jej pravosti. Vďaka nim duchovný a blahodatný život človeka nachádza svoj základ v Bohu a súčasne aj mieru a poriadok. Sv. Tajiny sú kombináciou osobitných svätých dejov a modlitieb a završujú sa vzývaním Svätého Ducha. Pre uskutočnenie Tajiny vyžaduje sa zákonný vykonávateľ, biskup alebo presbyter (kňaz), vykonávajúci Tajinu od Cirkvi, spolu s Cirkvou a pre Cirkev. Cirkevná hierarchia a Tajiny sú od seba neoddeliteľné.

Zo svätých apoštolov o svätých Tajinách najviac hovoril a zanechal nám o nich aj písomné vyjadrenie svätý apoštol Pavol, ktorý spoločne so svätým apoštolom Jánom najlepšie vystihol zmysel Christovho božského Zjavenia. Hneď v prvých veršoch Listu k Efezským píše o tajomstve „*vôle Božej*“, ktoré v ďalších vyjadreniach nazýva „*ikonómiiu tajomstva*“, čo znamená, že sa tu stotožňuje blahodať a tajomstvo. V ďalších textoch sa toto tajomstvo, vzhľadom na blahodať, nazýva „*tajna Christova (tajomstvo Christa)*“ alebo „*tajna voli Christovy (tajomstvo Christovej vôle)*“ (Ef 1, 3-9; 3, 3-10).

Z tohto a z mnohých ďalších miest, o ktorých apoštol Pavol píše, je jasné, že tajomstvo Božie, skryté od večnosti, je v skutočnosti tajomstvom vôle Božej, alebo predvečnej rady Svätej Trojice, ktorá je realizovaná vtelením Loga kvôli nášmu spaseniu. Je to tak, ako hovorí sv. apoštol Pavol na inom mieste, že veľkým kresťanským tajomstvom je to, že „*Boh javisja vo ploti (Boh sa zjavil v tele)*“ (1 Tm 3, 16), alebo ako svedčí svätý apoštol a evanjelista Ján Bohoslov: „*I Slovo plot' byst' i vselisja v ny (Slovo sa stalo telom a prebývalo medzi nami)*“ (Jn 1, 14). Inými slovami povedané, je to tajomstvo Christovho spasiteľného vtelenia, božská ikonómia spasenia, ktorá nie je nič iné, než sám Christos Bohočlovek. Preto aj svätý apoštol Pavol nazýva toto tajomstvo tajomstvom Christovým, alebo tajomstvom Božím, ktorým je Christos.

Podstatnou vlastnosťou svätých Tajín, podľa učenia sv. apoštolov a sv. Otcov, je ich ekleziologická povaha. Sv. Tajiny sa ako bohoľudské akty a spásonosné udalosti musia realizovať vnútri Cirkvi, vnútri Tela Christovho ako živého spoločenstva veriacich v Christu. V našej miestnej Pravoslávnej Cirkvi Tajiny vykonávajú najčastejšie kňazi v cirkevných obciach. Každý kňaz si uvedomuje dôležitosť Tajín, a preto aj veriacich učí o ich zmysle a dôležitosti. Pri vykonávaní sv. Tajín kňaz počúva hlas Cirkvi, lebo iba v Cirkvi majú sv. Tajiny blahodatný účinok. Kňaz sa musí prísne držať poriadku, ktorý pri



vykonávaní sv. Tajín predpísala Cirkev. Len kňaz morálne pripravený, dodržujúc poriadok, ktorý predpísala Cirkev, koná sv. Tajinu „*v duchu a v pravde*“. Kňaz musí dbať o to, aby ten, ktorý sv. Tajinu prijíma, jej aj rozumel, lebo len tak môže mať sv. Tajina vplyv na jeho srdce a myseľ. Treba mať tiež na zreteli, že základom spasiteľného diela Isusa Christa bola láska, preto láska nesmie chýbať ani v duši kňaza.

Svätý Maxim Vyznávač hovorí, že celé bytie Cirkvi, jej Liturgia, všetky posvätné úkony i samotný chrám, kde sa vykonávajú bohoslužby, je prejavom veľkého tajomstva Christa ako Cirkvi, ako spoločnej a jedinej kozmickej Liturgie, do ktorej je zahrnutý celý svet, lebo všetko je stvorené na to, aby sa stalo Cirkvou. Sv. Maxim Vyznávač vo všetkom, čo je v Cirkvi, vidí Christa, lebo každá sv. Tajina nám zvestuje Christa. Podľa neho sa v Cirkvi realizuje jednota človeka s Christom.

Svätý Nikolaj Kabasila hovorí o živote v Christu, ktorý je možné uskutočňovať cez sv. Tajiny. Tvrdí, že sv. Tajiny sú bohoľudské úkony a cez ne je nám darovaný večný život. Sväté Tajiny nie sú len prosté ľudské úkony či činnosti. Vo svojej podstate boli, sú a budú vždy prejavmi Päťdesiatnice, dejmi Svätého Ducha, ktoré potvrdzujú Christovo slovo a pričleňujú nás k nepostihnuteľnému duchovnému bohatstvu, skrytému v ňom a tajomne nás zjednocujú s Telom zmŕtvychvstalého Christa, aby sme sa tak stali účastníkmi diela, ktoré On vykonal pre tento svet. Preto sa každá Tajina odvoláva na slovo Christovo alebo Jeho učeníkov, čo slúži ako garancia a stáva sa objektívnym kritériom skutkov Svätého Ducha, ktoré potvrdzujú Christove slovo.

Zdroje:

ThDr. Imrich Belejkanič – Pravoslávne Dogmatické bohoslovie II.

<https://pravoslavie.ru/65130.html>

<https://www.molitoslov.com/text969.htm>

Prot. Peter Kormaník – Základné Sväté Tajiny pravoslávnej cirkvi

Sedem tajomstiev šťastia od starcov Sv. hory Athos

1. Viera v Boha: keď človek príde k viere počas svojho života, už ho nič nemôže spraviť nešťastným. Istá žena sa raz spýtala prep. Porfýria Kavsokalivitu, prečo o sebe tvrdí, že je šťastný, keď sa výrazne zhoršil jeho zdravotný stav. Nato svätý odpovedal: *„Čítaj Sväté Písmo, chodievaj do chrámu, maj svojho duchovníka, prijímaj sväté Tajiny. Jedným slovom - buď dobrou kresťankou. Vtedy nájdeš tú radosť, ktorú hľadáš. Pozri, hoci som teraz chorý, predsa som šťastný. Takisto i ty, pokiaľ sa trocha priblížiš ku Christovi, nájdeš radosť vo svojom živote.“*

2. Oslobodenie sa od márností a obáv: aby sa človek cítil šťastný, radil Paisij Svätohorec, mal by žiť jednoduchým spôsobom života, v ktorom niet miesto pre rozkošnosť, márnivosti, či prepych. *„Prišiel raz ku mne jeden lekár z Ameriky a rozprával mi o tamojšom živote. Ľudia sa tam vraj zmenili na stroje. Celé dni venujú len práci, každý člen rodiny musí mať vlastné auto a okrem toho, aby mal každý svoj komfort, majú doma 4 televízory. „Pracuj, zarábaj veľa peňazí, aby si mohol povedať, že si zabezpečený a šťastný.“ Ale povedzme si, čo to má všetko spoločné so šťastím? To je len naplnenie duševnej márnivosti neprestajným naháňaním. To nie je šťastie, ale pekelné muky.“*

3. Triezvy rozum: mních Simeon Athoský napísal podobnenstvo, ktoré jasne vykresľuje, že vonkajšie situácie absolútne neovplyvňujú na to, či sa cítíme šťastnými alebo nie. Spása sa nachádza v nás samých. Je potrebné triezvo uvažovať a zvládať ťažké veci. *„Človek, ktorý nevedel plávať, v panike sa čľapkal v rieke, voda sa zvlhla, čo on zo strachu považoval za nebezpečné. Nakoniec, keď zistil, ako je potrebné udržať sa na vode, doplával až k brehu. Vyjdúc z vody, ohliadol sa a zbadal, že rieka je tichá a on bojoval s vlnami, ktoré sám vyrábal.“* „Všetky nešťastia pochádzajú z nás samých, no keď si nastolíš poriadok v myšlienkach, vtedy sa nešťastie skončí.“

4. Čisté srdce: podľa slov sv. Nektária Eginského pravá cesta k šťastiu je mať čisté, nehnevľivé srdce. Pretože práve také sa stáva Prestolom Božím a túži mať vo svojom vnútri najväčšie blaho, a to samého Boha.

5. Umenie odpúšťať: každý, kto sa usiluje o šťastie, by sa mal naučiť odpúšťať bližným. Vďaka odpúšťaniu človek oslobodzuje svoje srdce od bremena dávnych krívd. *„Existuje taký zákon, že keď odpustiš, znamená to, že i tebe Hospodin odpustil. A keď neodpustiš bratovi, znamená to, že i tvoj hriech zostáva s tebou,“* hovorieval sv. Siluán.

6. Viac dávať ako brat: preto, aby si bol sám šťastný, je nevyhnutné deliť sa s radosťou a šťastím s bližnými. Vyzerá to tak, že v tom nie je žiadne tajomstvo, no podľa slov Simeona Athoského je to medzi ľuďmi čoraz zriedkavejšie.

7. Tešiť sa z maličkostí: *„Naše želania – to je odpad sveta,“* hovoril mních Simeon Athoský. Čím viac sa človek zacyklí vo svojich želaniach, tým viac sa stáva nenásytným. Prep. Paisij radil čeliť svojim želaniam skromnosťou. *„Čo dnes robia ľudia? Nakupujú a nakupujú... veci, autá, elektroniku a mnoho iného, pričom im nepostačujú peniaze a oni prebývajú v ustavičnom nepokoji. Je potrebné sa uspokojiť s málom, vtedy budú mať ľudia viac času posedieť si s rodinou v teple a pohodlí domova a nebyť neustále v napätí a na cestách.“*

Spracovala: Eva Kahancová



Ako si vybrať manžela/ku

(pokračovanie)

Všetko, čo som doteraz hovoril o vstupovaní do manželstva, bolo postavené na tom, že sa beriete zo zaľúbenosti. T. j. sami si hľadáte partnera. Ale nie je to jediný spôsob uzatvárania manželstva. Ukazuje sa, že sa dá vydat' alebo oženit', aj keď štádium zaľúbenosti vynecháte. Kedysi to bola bežná prax, ak nevesta videla svojho ženícha prvýkrát v chráme na obrade.

Na tomto mieste by som chcel porozprávať príbeh metropolitu Benjamína (Fedčenkova) o tom, ako jeho prastarý otec ženíl jeho starého otca.

„Mama mi rozprávala, že s babkou sa náš dedko neženil z vlastného presvedčenia, ale z vôle rodičovskej – tak, ako sa to zvyčajne kedysi robilo v jednoduchých dedinských rodinách a u duchovenstva. Takto sa to stalo.

Jedného zimného večera otec starého otca - diakon Vasilij (Orševskij) prišiel domov. Dedko Nikolaj, vtedy ešte mládenec (nevedno prečo neukončil štúdium teológie), ležal na peci.

- Nikolaj, Nikolaj! – hovorí otec nášmu starému otcovi.*

- Áno, otče?*

- Rozhodol som sa ťa oženit'.*

- S kým, otče? – zaujíma sa ženích.*

- U otca Vasilija (v tejto dedine bol ešte jeden diakon, ktorý sa tiež volal Vasilij) chcem dohodnúť pre teba Nadeždu.*

- Otče! Tú rapavú?! – namieta nespokojný ženích. Stará mama totiž v detstve mala osýpky a na tvári jej zostalo niekoľko veľkých jaziev, ktoré však vôbec babke neuberali na kráse.*

- Čože?! – nazlostil sa pradedo. – Čo to má znamenať? Myslíš si, že ti chcem zle? Ja viem, koho som ti vybral! Pod'me, vstávaj z tej pece!*

Starý otec vstal a jeho otec vzal do rúk vidly do pece. Raz, dvakrát po chrbte – a vec bola vyriešená!

- Odpuš' mi, otče, - začal prosit' starý otec. – Či rapavá, či krivá, nech bude podľa teba!*

A oženili ho. A aký to bol správny výber! Dedko nemal pokojného ducha – neskôr začal piť veľa vína. A práve takému nepokojnému ženíchovi Boh poslal na-



jpokornejšiu ženu Nadeždu, ktorá sa nikdy nestážovala, nikdy nič starému otcovi nevčítala, vždy bola veľmi tichá, mlčanlivá a krotká.“

Áno, dá sa to nazvať manželstvom z vypočítavosti, ale nie materiálnej vypočítavosti, ale duchovnej. Stáva sa, že človek je už pripravený vstúpiť do manželstva, ale nemôže si nájsť nevestu. Veriaci ľudia sa niekedy v takých prípadoch obracajú na skúsených kňazov a prosia ich o pomoc. Kňaz môže povedať: „*Vidiš tamto dievča, chod' a zoznám sa s ňou.*“ Otec duchovný, ktorý to dievča pozná nielen z videnia, ale hlavne vďaka spovedi pozná jej vnútorný stav, pomáha chlapcovi si správne vybrať. Ja osobne poznám niekoľko ľudí, ktorí uzavreli manželstvo práve takýmto spôsobom, teraz sú kňazmi a ich manželstvá sú pevné. Tieto páry, ktoré sa prakticky nepoznali, vynechajúc štádium ženícha a nevesty, bez dlhého „chodenia“, stáli sa mužom a ženou.

Ešte jeden, teraz už posledný príbeh na danú tému. Aby sa bohoslovec mohol stať kňazom, musí byť najprv mníchom alebo ženatým. A často sa stáva, že študent je už v poslednom ročníku, ale stále nikoho nemá. Jeden bohoslovec sa pomodlil Bohu a s nádejou na Jeho pomoc sa rozhodol takto: „*Pôjdem do chrámu a zoznámim sa s prvým dievčaťom, ktoré z neho vyjde.*“ Tak aj urobil. A Boh mu skutočne poslal veľmi dobrú matušku. Manželstvo bolo veľmi šťastné a spolu mali osem detí. Ale samozrejme, aby sa človek rozhodol pre takýto krok, musí mať veľmi silnú vieru v Boha. Avšak, tento človek dostal nevestu rovno z rúk Božích. A nedá sa povedať, že konal bezhlavo. V jeho konaní bola tiež duchovná „kalkulácia“. Ved' nešiel si vybrať nevestu pred dvere reštaurácie, ale chrámu, a preto našiel nie akúsi fíflenu, ale hlboko veriaceho človeka.

Zdroj: <https://azbyka.ru/odin-raz-na-vsyu-zhizn#n3>

Spracovala: Jana Kapraľová

Otázka

“Sláva Isusu Christu! Prepáčte, otče, že Vás obťažujem. Chcel by som sa, prosím, touto cestou opýtať, prečo nám Isus Christos prikázal milovať svojich nepriateľov a ako by takáto “láska” mala vyzerat’ v každodennom živote. Otvorene a s pokorou priznávam, že s tým mám problém. Cítim čoraz dusnejšiu atmosféru v dnešnej spoločnosti. Ako teda majú žiť kresťania (riadiaci sa podľa svojich posvätných textov zásad “Miluj blížneho svojho ako seba samého”) medzi ľuďmi, ktorých morálne zásady by sa dali zhrnúť do marxistického hesla “Bud’ bdely a ostražitý”. Za odpoveď Vám dopredu ďakujem. Andrej”



Odpoveď

“Milý Andrej, prikázanie milovať svojich nepriateľov nám Isus Christos dal preto, lebo takto sám konal a preto, že láska je podstatou Boha, Evanjelia a skutočného kresťanstva. Boh láskou žije, tvorí, a stará sa o Svoje stvorenie, aj keď zďaleka nie každý človek sa k Bohu správa priateľsky. V praxi by láska k nepriateľom mala vyzerat’ tak, že nebudeme bojovať proti nepriateľom, ale iba proti ich zlu. A bojovať proti zlu máme dobrom a láskou. Ak na nás osobne niekto útočí, je potrebné urobiť všetko preto, aby sme mu pomohli zmeniť jeho postoj z nepriateľského na priateľský. Ak sa to nedá, tak je správne sa mu aspoň nemstiť a neoplácať sa mu zlým za zlo. Najdôležitejšie je z našej strany po celý život aktívne konať dobro a robiť pozitívne veci. Takáto má byť naša odpoveď na zlo vo svete. Konanie dobra má silu meniť svet k lepšiemu aj vtedy, keď nevidíme hneď výsledky. Výsledky našich dobrých skutkov sa môžu dostať až neskôr, niekedy dokonca až po našej smrti. Jedinou výnimkou je, ak nejaký človek svojím zlým konaním vážne ohrozuje zdravie alebo dokonca životy iných ľudí. Ak sme využili všetky pozitívne prostriedky preto, aby sme mu v tom zabránili, a neprinieslo to výsledok, je nutné takého človeka zastaviť aj silou. V takomto prípade je však potrebné brať do úvahy to, aby, ak je to možné, silu použil iba ten človek, ktorý je na to kompetentný, alebo kresťansky povedané povolaný, čiže napríklad policajti, vojaci a podobne. S láskou v Christu

prot. Štefan Pružinský, ml.”

Zdroj: <https://bpmorthodox.sk/pytajte-sa-preco-nam-isus-christos-prikazal-milovat-svojich-nepriatelov-a-ako-by-takato-laska-mala-vyzerat-v-kazdodennom-zivote/>

Milí čitatelia časopisu ISTINA, v tomto novembrovom čísle sme si pre Vás pripravili rozhovor s duchovným otcom Jakobom Jacečkom z cirkevnej obce Holíč.

1. Drahý otče, nás mladých by zaujímalo, ako ste sa stali súčasťou Bratstva pravoslávnej mládeže, kto Vás k nemu priviedol?

BPM v Stropkove bolo založené na sviatok Roždestva Isusa Christa v januári 1990, keď som mal 15 rokov. Otec Ján Zozulák, vtedy študent teológie na Aténskej univerzite, ma spolu s ostatnými pozval na besedu o pravoslávii vo svete sprevádzanú peknými diapozitívmi. S Jankom sme boli priatelia od detstva, spolu sme mi-
ništrovali v starej cirkvi, hrali tenis, navštevovali sa. Taktiež ma ovplyvnil o. Ján Kost', vtedy začínajúci bohoslovec na starej fakulte. Ešte predtým sme sa radi stretávali na fare u o. Petra Cupera, či na dvore, či vo vnútri a on nás nenápadne usmerňoval a vy-
chovával, poveroval rôznymi pomocnými úlohami. Tam bolo blahodárne prostredie plné ikon, obrazov monastierov, mnoho kníh. Dost' nás ovplyvnil aj o. Sergej Cuper, ktorý veľa debatoval s bohoslovcami na PBF v Prešove, ja som ho cez prázdniny navštevoval a on sa nám veľa venoval. Takto to začalo v Stropkove, z detských priateľov sa vytvorili pravoslávni mládežníci.

Mali sme pocit, že pomáhame chrániť a budovať pravoslávnu vieru, v tom bola hlavná motivácia nášho Bratstva, našich stretávaní. Raz za týždeň - v piatok alebo v sobotu sme sa učili spievať, čítali životy svätých alebo len tak sa bavili o živote, pomáhali upratovať chrám, išli spolu na odpusty. V lete 1990 sme sa s Jozefom Jurčišinom zúčastnili 1. tábora v Ruskej Volovej, kde sme spoznali drahého a obetavého o. Ivana Biloruského a mladých z celého pravoslávneho Východu. Boli sme tam ako deti, ale tak trochu nás už brali ako starších... Začali sme každý rok púť do Lodomirovej, ktorá pretrvala dodnes. V rokoch 1991 až 1994 som spoluorganizoval stanové tábory BPM v Krajnej Porúbke, Roztokoch a v Ruskej Volovej. Nezabudnuteľné je pre mňa Duchovné stretnutie v Roztokoch na jar 1993, kde sme sa oboznámili so životom sv. Jána Kronštadtského a Paisija Veličkovského. Otec Nikolaj Cuper (igumen Mefodij) nám navaril chutnú mačanku a ráno nás prekvapila nečakaná snehová nádielka (mali sme už letnú obuv). Mládežnícke sústredenie v Inovci v nádhernej prírode pri Vihor-



late a mnoho ďalších, je na čo spomínať, mladí ľudia sa vedia radowať, mali sme veľké ideály..... Sláva Bohu za všetko!

2. Dalo Vám pôsobenie v Bratstve nejaké skúsenosti, ktoré môžete teraz využiť pri práci s mládežou? Máte v súčasnosti na Vašej cirkevnej obci aktívnych mladých ľudí, ktorým sa venujete?

Aktívna činnosť v BPM mi dala do života veľa dobrých skúseností, priam ma aj formovala ako človeka. V prvom rade je to potreba stretávať sa s rovnakomysliacimi ľuďmi, vymieňať si názory, povzbudzovať sa navzájom. Nebyť izolovaný a hrať sa len na vlastnom piesočku. Ďalej som sa naučil vysloviť a presadzovať idey a za nich aj bojovať. Sami sme sa učili a vedomosti sme predávali o trochu mladším, nie z pozície učiteľa, autoritatívne, ale priateľsky a s láskou. Milovali sme deti a venovali sme sa im. Pri príprave táborov a stretnutí sme sa naučili komunikovať s rôznymi inštitúciami, bez mobilných telefónov a bez internetu, veľa sa vybavovali osobnými stretnutiami, na všetko bolo akoby viac času, vedeli sme si to zorganizovať. Až sa sám čudujem, akú zodpovednosť sme na seba často naložili a pritom sme boli veľmi mladí. Áno, naučili sme sa veľkej zodpovednosti.

Vďaka nepretržitému kontaktu s BPM mi Boh poslal z týchto radov aj moju manželku Janku. S pribúdajúcimi rokmi prišli ďalšie povinnosti, vysoká škola, vojenská služba, práca lekára, manželstvo, kňazská služba. Mládeži som sa venoval už oveľa menej, ale prišli mladší a tak to má byť. Mladí si musia život, akcie a stretnávky organizovať spontánne sami, my starší môžeme niečo iniciovať, podporiť, pomôcť. Na západnom Slovensku sa, žiaľ, BPM v tak organizovanej podobe zatiaľ nepodarilo vytvoriť. Z mojej iniciatívy som robil besedy a výlety s mladými v Holíči, venoval som





sa svojim farským deťom, poslal ich do tábora do Medvedieho, ukázal im Počajevskú lavru, brával ich na púť do Ladomirovej. Bolo by dobré, keby nejakí skúsení mládežníci a bohoslovci urobili viac, aspoň v Bratislave, a odovzdali skúsenosti i tradíciu pravoslávneho mládežníctva ďalej. Na Západe máme veľmi veľa pravoslávnych detí a dorastu, treba s nimi pracovať.

3. Aký je Váš pohľad na dnešnú mládež? Mohli by ste nám niečo odkázať, poradiť alebo povzbudiť?

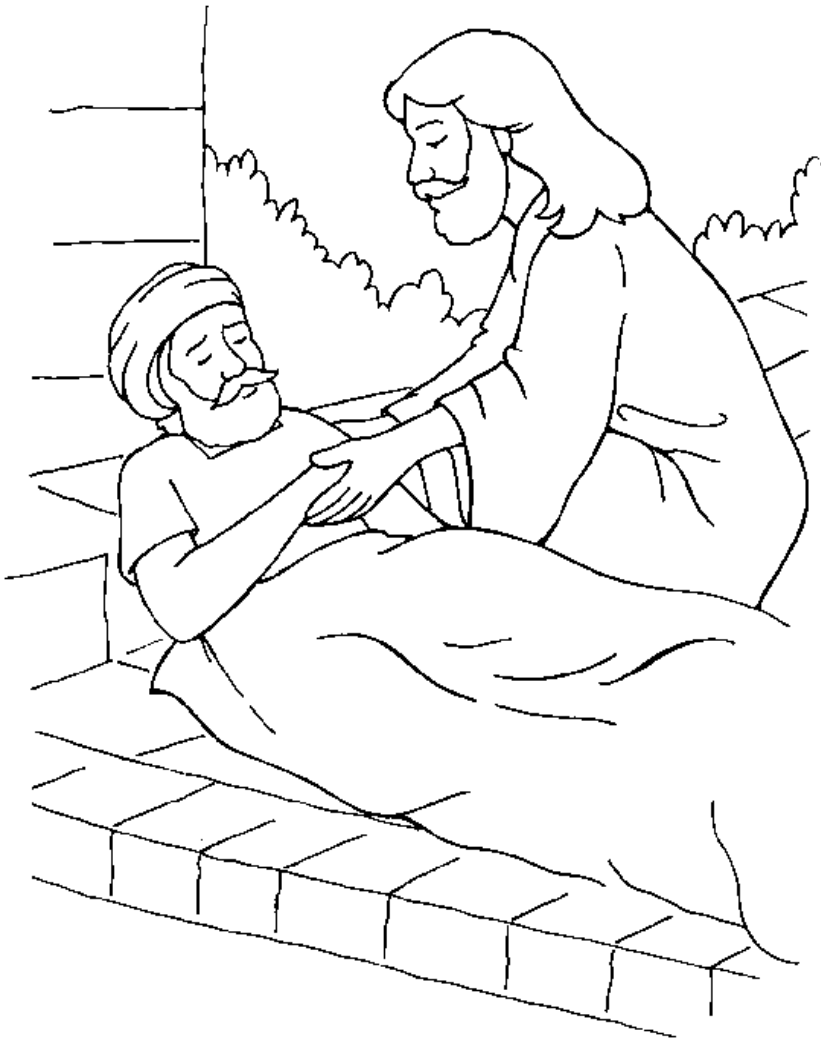
Vnímam, že dnešná pravoslávna mládež, možno nie všade a nie všetci, ale predsa len žije aktívne, ponára sa hlbšie do pravoslávnej duchovnosti, v Istine sú mnohé kvalitné články. Robia sa aj letné tábory niekde, organizujú sa už viaceré mládežnícke púte k svätým miestam : Ladomirová, Ľutina, Uličské Krivé, Levoča, SNV, Nový Klokočov. Všetko je fajn, čo by som však odporučil, je to, aby mladí menej komunikovali cez internet a viac sa fyzicky stretávali. Mládež nemusí nahrádzať funkciu Cirkvi, ani by nemala hodnotiť a posudzovať kňazov v ich činnosti (eventuálne nečinnosti) v organizovaní mládeže. Mladí majú počúvať Božie slovo v chráme a podľa toho žiť, majú napodobňovať a poslúchať starších a pomáhať starším zachovať všetky kresťanské hodnoty a Sväté Pravoslávie. Mladí majú viac času cestovať, navštevovať sa, majú prázdniny, 100%- né zdravie, elán a entuziazmus, a preto to využite na dobro svoje i v prospech celej Cirkvi.

Moja úcta všetkým, ktorým na mládeži záleží.

prot. MUDr. Mgr. Jakub Jacečko

O VEČKA 11

UZDRAVENIE BEZVLÁDNEHO



UZDRAVENIE BEZVLÁDNEHO

V Jeruzaleme je rybník, po hebrejsky nazývaný Betsata, a pri ňom päť stĺporadií. V nich ležalo množstvo chorých, slepých, chromých a ochrnutých. Bol tam aj istý človek chorý tridsaťosem rokov. Keď ho tam Isus videl




ležať, povedal mu: „Chceš ozdraviť?“ Chorý Mu odpovedal: „Pane, nemám človeka, ktorý by ma spustil do rybníka, keď sa zvíri voda. A kým sa ta sám dostanem, iný ma predíde.“ Isus mu vrazil: „Vstaň, vezmi si lôžko a choď!“ A ten človek hneď ozdravel, vzal si lôžko a chodil. Neskôr ho Isus našiel v chráme a povedal mu: „Ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie.“

MUŽ MENOM ZACHEJ

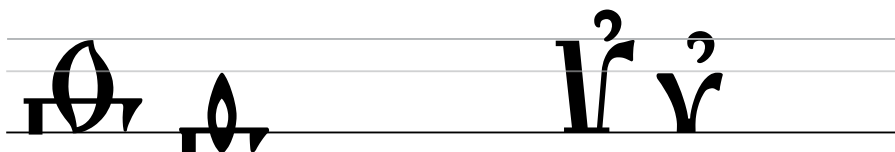


Zachej pracoval ako vyberač daní a mal veľa peňazí. Keď sa dopyčul, že Isus sa cestou do Jeruzalema zastavil aj v Jerichu, chcel sa s Ním stretnúť. Zachej však bol veľmi nízky, a preto sa mu nepodarilo v zástupe ľudí zazrieť Isusa. Našiel vysoký figovník a vyliezol naň. Isus si Zacheja všimol a povedal mu: „Pod rýchlo dolu, Zachej. Dnes musím zostať v tvojom dome!“ On rýchlo zišiel a s radosťou prijal Isusa. Okolostojaci, pravdaže, šomrali: „Vošiel k hriešnemu človeku!“ No Zachej bol veľmi šťastný. Napokon Isusovi povedal: „Pane, polovicu svojho majetku dám chudobným, a ak som niekoho oklamal, vrátim mu to štvornásobne.“ Isus mu odvetil: „Dnes prišla spása do tvojho domu. Ved' Syn človeka prišiel hľadať a zachrániť tých, čo sa stratili.“

Učíme sa cirkevnoslovenský jazyk (CYRILIKU)

F,f T,t 

I(y),v,j 



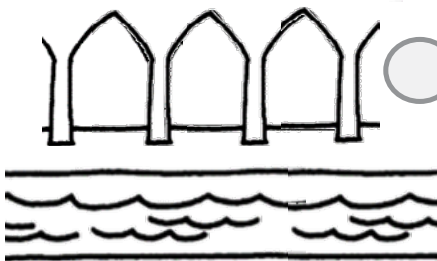
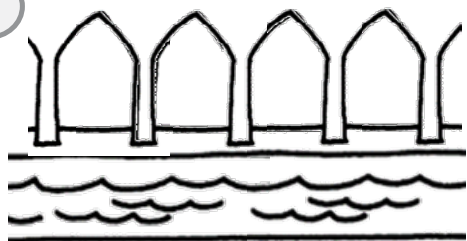
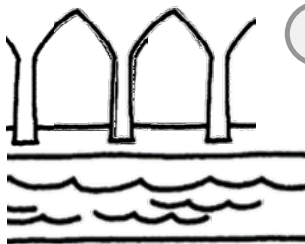
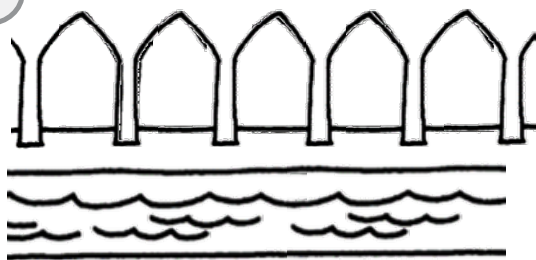
SLOVNÍČEK

SLOVO	VÝSLOVNOSŤ	VÝZNAM
Ѳавѡръ	Favór	Tábor – vrch v Palestíne
Ѳома	Fomá	Tomáš – jeden z dvanástich apoštolov
Ѳѣмїѡмннкъ	timijámnik	kadidlo
Ѳподїѡконъ	ipod'íakon	nižší stupeň diakona
Ѳпоствѣсь	ipostás (mäkký znak)	bytosť, tvor, stvorenie, obličaj
Ѳсѡпъ	isóp	yzop

Úlohy pre škôlkarov

Isus uzdravil ochrnutého človeka pri rybníku Betsata. Bolo tam päť stĺporadií, kde ležali chorí.

- Spočítaj stĺpy pri rybníkoch a ich počet zapíš do okienok. Obrázok, na ktorom je správny počet stĺpov, vyfarbi.



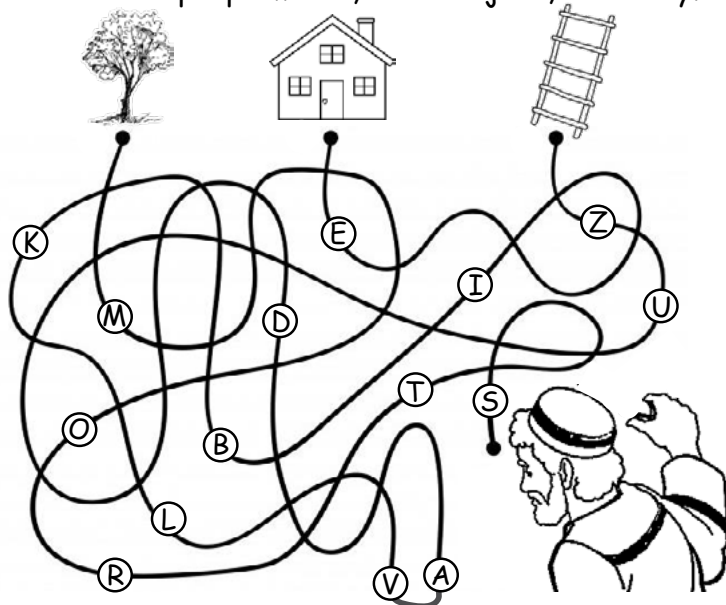
Neskôr našiel Isus uzdraveného muža v chráme a povedal mu: „Ozdravel si, už nehreš, aby ťa nepostihlo niečo horšie.“

- Dokresli druhú polovicu chrámu a obrázok vyfarbi.



Keď Isus prechádzal mestom Jericho, Zachej Ho chcel veľmi vidieť. Isus však bol obklopený zástupom ľudí, preto Zachej vyliezol na _____.

- Prejdi bludisko a zapíš písmenká, ktoré nájdeš, na čiarky.



Zachej bol nízkej postavy, preto musel vyliezť na figovník, aby zazrel Isusa.

- Ktorý z týchto mužov by mohol byť Zachej? Svoj výber odôvodni a obrázok vyfarbi.



Úlohy pre školákov

- Vypočítaj 4 príklady, ich výsledky zapíš do voľných okienok. Výsledok záverečného príkladu ti prezradí, ako dlho bol človek pri rybníku Betsata, ktorého Isus uzdravil, ochrnutý.

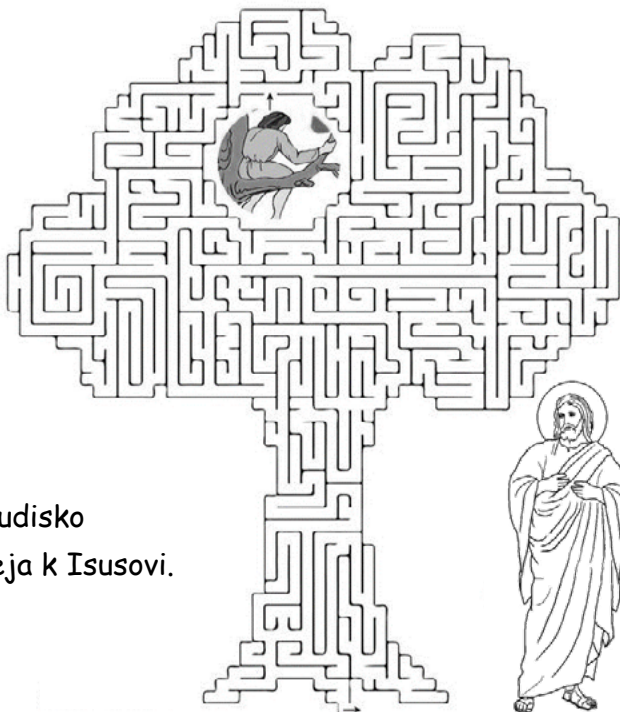
$$5 + 3 = (\quad + 5) \cdot 3 = (\quad + 5) : 4 = (\quad - 6) \cdot 5 = \quad$$

$$4 + 5 = \quad : 3 \cdot 8 = \quad - 7 + 5 = \quad : 11 + 17 = \quad$$

$$2 \cdot 5 = (\quad + 8) : 9 = (\quad + 5) \cdot 2 = \quad$$

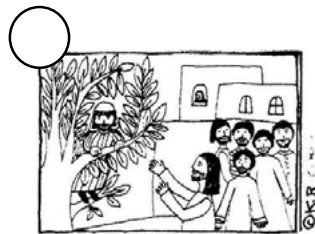
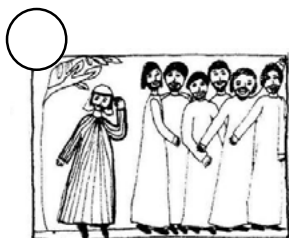
$$8 : 2 = \quad \cdot 5 + 7 = \quad : 3 + 6 = \quad$$

$$\square + \square + \square + \square - 35 = \square \text{ rokov}$$



- Prejdi bludisko od Zacheja k Isusovi.

- Usporiadaj obrázky podľa poradia, ako za sebou nasledovali. Príbeh porozprávaj.



- Aký bol Zachej pred tým, ako stretol Isusa a aký sa stal po stretnutí s Isusom? Napíš zopár jeho vlastností PRED a PO.

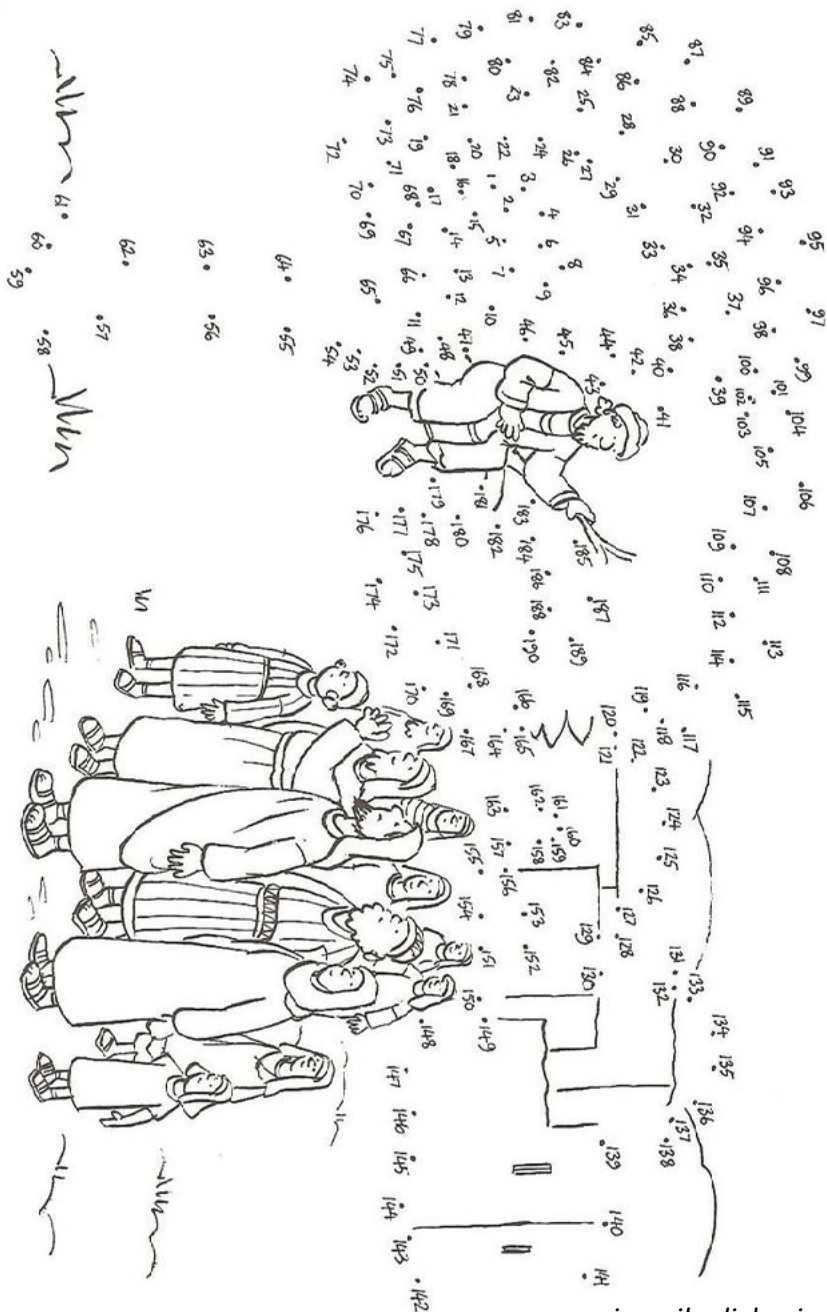
PRED



PO



- Čo urobil Zachej, aby dobre uvidel Isusa?
(Odpoveď nájdeš v Biblii Lk. 19:1-10)



pripravila diakonisa Natália

Svätý Sofronij, patriarcha jeruzalemský

Spomedzi množstva svätých našej Cirkvi sa osobitným spôsobom vyníma osobnosť svätého Sofronija, biskupa jeruzalemského. Pri veľkom množstve dobrých skutkov sa svätý Sofronij podieľal aj na boji proti heréze monofyzitizmu, „*vyznávajúcej, že Christos má iba jednu prirodzenosť – Božskú, údajne úplne pohlcujúcu ľudskú prirodzenosť, na rozdiel od pravoslávnej náuky o dvoch prirodzenostiach Isusa Christa – Božskej a ľudskej, ktoré boli v ňom prítomné nezliatne a neoddeliteľne.*“¹



Svätý Sofronij, budúci patriarcha jeruzalemský, sa narodil v Damašku, v rodine zbožných rodičov Plinfosa a Miry. Meno Sofronij, ktoré mu bolo dané, znamená „cilomudrije“ (cudnosť, *цѣломудріе*). Podľa slov svätého Jána Listvičníka je cilomudrije „*všeobecný názov pre všetky cnosti*“². Už od svojho raného veku sa svätý Sofronij, v súlade so svojím menom, usiloval o dosahovanie všetkých týchto cností. Zaoberal sa filozofiou (svetskými náukami³), za čo bol nazvaný „sofista“, čo znamená premúdry. Tento titul bol v tej dobe veľmi vážený a mali ho vynikajúci filozofi.

Mladý Sofronij si však neželal len vonkajšiu, svetskú múdrosť, ale túžil aj po duchovnom poznaní. Vo svojej snahe nájsť úžitok pre svoju dušu obchádzal mnohé monastiere a pustovne, až kým neprišiel do Jeruzalema, kde v Monastieri svätého Fedosija našiel jedného mnícha menom Ján. Tento mních bol zároveň aj presbyterom, bol to človek cnostný a veľmi skúsený vo všetkej múdrosti. Svätý Sofronij v ňom našiel učiteľa, priviazal sa k nemu ako „*syn k otcovi*“⁴ a nasledoval ho až do konca. Spolu navštevovali mnohé monastiere a pustovne, kde si pre svoj úžitok zapisovali životy svätých. Z ich zápisov vznikla „*znamenitá kniha „Duchovná lúka*“⁵, ktorú vysoko ocenil *Siedmy všeobecný snem.*“⁶ Prepodobný Ján však zo svojej pokory a úcty nazýval

1 МОНОФИЗИТСТВО [online]. [cit. 2020-06-21]. Dostupné z: <https://drevo-info.ru/articles/1373.html>

2 РОСТОВСКИЙ, Димитрий, св. Жития святых, на русском языке: Месяц март. Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2003. С. 228.

3 Тамže. С. 229.

4 Тамže.

5 Iným názvom „Limonar“.

6 СВАТИТЕЛЬ СОФРОНИЙ, ПАТРИАРХ ИЕРУСАЛИМСКИЙ [online]. [cit. 2020-06-21]. Dostupné z: <https://days.pravoslavie.ru/Life/life614.htm>

svätého Sofronija sofistom, človekom múdrom, a dokonca aj otcom. Svätý Sofronij so svojim spoločníkom, prepodobným Jánom, dlho putovali po mnohých miestach. Aby sa však zachránili pred nájzdami Peržanov, odišli do Antiochie, a neskôr do Egypta. V Egypte však svätý Sofronij ochorel a prijal od prepodobného Jána postrih. Po vyzdravení sa obaja rozhodli zostať v Alexandrii. Tam boli vrúcne prijatí svätým patriarchom Jánom Milostivým, ktorý ich mal rád a považoval ich za svojich priateľov.

V Egypte sa v tom čase rozmohla heréza Severa, ktorý bol jedným z hlavných zástancov monofyzitizmu. *„Severus bol pre svojich nasledovníkov nesmierne atraktívny človek. Viedol veľmi asketický život, ktorý zapôsobil na všetkých, ktorí ho poznali. Severus taktiež zvykol používať svoje značné vzdelanie na teologickú činnosť, produkuje jedny z najvýznamnejších monofyzitských prác a dávajúc tomuto prúdu intelektuálnu silu, ktorá mu predtým chýbala.“*⁷ Nemôže byť pochyb o tom, že náprava takéhoto učenia stála svätých Jána a Sofronija nemalé množstvo úsilia. S Božou pomocou, pri mnohej snahe a pri použití ich širokého teologického a filozofického vzdelania, sa im však v tomto diele darilo.

Obaja títo svätci sa pri všetkej svojej činnosti snažili každý deň niečo nové naučiť alebo počuť či vidieť niečo užitočné pre svoju dušu. Pre ilustráciu uvediem jeden príbeh z ich života. Pri jednej z ich ciest si sadli k trom slepcom, ktorí sa medzi sebou rozprávali.

“V rozhovore medzi sebou jeden slepec povedal druhému:

- Priateľ, ako si oslepol?

A on odpovedal:

- V mladosti som bol námorníkom; keď sme sa plavili z Afriky, musel som sa veľa pozerat' na more; na očiach sa mi urobili bel'má, a ja som oslepol.

Potom na otázku, ako oslepol, odpovedal aj druhý:

- Pracoval som v sklárni a raz som sa nechtiac, svojou neopatrnosťou, pri výrobe skla popálil; a tak som od ohňa stratil zrak.

Po tom, ako rozpovedali dôvod svojej slepoty, sa obaja slepci opýtali tretieho, ako oslepol on.

Odpovedal im:

- Keď som bol mladý, nerád som pracoval, ale páčilo sa mi nerobit' nič; miloval som rozkoš a nemal som čo jest', a tak som začal krahnúť a robiť veľa zla. Raz som uvidel: odvážajú pochovať mŕtveho muža oblečeného v drahých šatách. Išiel som za nosiacimi truhlu, aby som zistil, kam ho položia; mŕtveho pochovali pri chráme sv. Jána. Keď padla noc, otvoril som kryptu, vošiel som tam a vzal som z mŕtveho všetko, nechajúc na ňom iba košeľu. Vychádzam z krypty a zlé myšlienky hovoria vo mne: vráť sa a vezmi aj košeľu, veď je veľmi dobrá. A vrátil som sa, ja prekliaty, aby som mu vyzliekol aj košeľu a zanechal mŕtveho muža nahého. A tu mŕtvy muž vstal, sadol si predomnou, zdvihol ruky a prstami mi zodral moju tvár a vyškríbal mi obe oči.

⁷ KELLY, Joseph F. History and Heresy: How Historical Forces Can Create Doctrinal Conflicts [online]. Liturgical Press, 2012 [cit. 2020-06-21]. ISBN 0814659993. Dostupné z: <https://books.google.sk/books?id=923-w0Knq-AC&pg=PA71&lpg=PA71>. s. 71.

Potom som, ja prekliaty, z toho nešťastia a bolesti ledva opustil kryptu. Takto som oslepol!

Keď to môj pán Sofronij počul, dal mi pokyn a odišli sme od slepcov. A Sofronij mi povedal:

- Pravda, otec Ján, dnes sa už nie je čo učiť, naučili sme sa dostatok užitočného - že nikto, kto robí zlo, sa nemôže skryť pred Bohom.⁸

Spoločník svätého Sofronija, prepodobný Ján, umrel v Ríme po tom, čo sa tam vybrali po smrti svätého Jána Milostivého, ktorý umrel na ceste do Konštantínopolu. Telo svätého Jána bolo potom prevezené do monastiera svätého Feodosija, kde bolo pochované. Po smrti jeruzalemského patriarchu Zachariáša a svätého Modesta, ktorý po ňom nakrátko prevzal túto katedru, sa stal novým patriarchom svätý Sofronij. Na tomto mieste svätý Sofronij pretrval približne desať rokov. Bol dobrým pastierom stáda, ktoré mu bolo zverené, i keď na konci svojho života zažil veľké utrpenie – mohamedáni, ktorí obsadili mesto na dva roky, po vpustení do mesta aj napriek dohode poškvrnili kresťanské svätyne Jeruzalema.



Do našich dôb sa zachovalo veľké množstvo diel svätého Sofronija. Veľmi dôležitým dokumentom je jeho Všeobecný list, kde rozoberá učenie o Svätej Trojici a vtelení Boha Slova. Týmto listom taktiež vyvracia učenie Nestoria a Eutychia. Čo sa týka ďalšej tvorby svätého Sofronija, zapísal tiež „*život prepodobnej Márie Egypťskej, okolo 950 tropárov, stichiri od Paschy do Voznesenija*“.⁹ Vo svojej práci sa venoval aj tzv. Jeruzalemskému typikonu, ktorý sa dodnes používa v našej a aj mnohých ďalších miestnych pravoslávnych cirkvách. Svätý Sofronij svojou obetavosťou

a oddanosťou Pravoslávnej cirkvi zanechal po sebe hlbokú stopu, ktorá má na nás priamy vplyv až do dnešných dní.

Svjatitelu otče Sofronije, moli Boha o nas!

Spracoval: Štefan Pružinský

8 РОСТОВСКИЙ, Димитрий, св. Жития святых, на русском языке: Месяц март. Свято-Успенская Почаевская Лавра, 2003. С. 233.

9 СВЯТИТЕЛЬ СОФРОНИЙ, ПАТРИАРХ ИЕРУСАЛИМСКИЙ [online]. [cit. 2020-06-21]. Dostupné z: <https://days.pravoslavie.ru/Life/life614.htm>

Svätá novomučeníčka Helena zo Sinope 2. 11./ 15. 11.

Helena pochádzala z mesta Sinope na pobreží Čierneho mora (v dnešnom Turecku). Tento región, grécky nazývaný Pontos, býval odnepamäti baštou pravoslávneho kresťanstva. Dnes tu však už, žiaľ Bohu, v dôsledku vývoja udalostí po prvej svetovej vojne, ktoré viedli k odsunu Grékov z tohto územia, neostalo okrem chrámov premenených na múzeá alebo mešity po kresťanstve ani stopy. V 18. storočí, teda v dobe, o ktorej budeme hovoriť, však v Ponte vedľa seba žili moslimovia, ktorí mali v Osmanskej ríši privilegované postavenie, a kresťania, patriaci k občanom „druhej kategórie“. I keď bolo kresťanstvo podľa moslimského práva tolerovaným náboženstvom, dochádzalo často zo strany moslimov k najrôznejším formám nátlaku, ktorý mal viesť k tomu, aby sa kresťania vzdali svojej viery a prestúpili na islam. Niektorí tomuto šikanovaniu podľahli, iní ale s Božou pomocou vytrvali a priniesli svedectvo o Christovi za cenu vlastného života. K týmto hrdinom viery patrila aj dievčina Helena.

Jedného dňa rodičia poslali Helenu nakúpiť nite na vyšívanie. Cestou do obchodu si krásnu mladú dievčinu všimol bohatý a mocný moslim a ihneď po nej zatúžil. Nechal si Helenu predviesť a pokúsil sa ju znásilniť. Skutok sa mu však nepodaril dokonat; dievčinu, ktorá sa celú dobu modlila v duchu šestopsalmije, chránila akási neviditeľná stena. Rozhnevaný paša (osmanský vojenský hodnostár) sa pokúsil Helenu najskôr zastrašiť, ale keď jeho vyhrážky k ničomu nevedli, prikázal svojim sluhom, aby ju držali v



dome a nespúšťali ju z očí. Dievčine sa však podarilo v nestrážených okamihoch vykĺznuť a ujsť domov, kde ihneď vyrozprávala svojim rodičom, čo sa jej prihodilo. Akonáhle sa paša dozvedel o Heleninom úteku, rozhneval sa ešte viac a nechal odkázať členom kresťanskej mestskej rady v Sinope, že ak mu nebude Helena vydaná, dôjde k masakru kresťanského obyvateľstva. Radní v snahe zabrániť katastrofe donútili nešťastného Heleninho otca, aby dievčinu vydal. A tak sa Helena, obetovaná podobne ako náš Spasiteľ za život mnohých, znovu ocitla v pašovom dome. A opäť sa opakovala tá istá história: dievčinu, ktorá sa vrúčne modlila, chránila tá istá neviditeľná stena, takže sa jej bezbožný Turek nemohol ani dotknúť.

Tento div sa opakoval niekoľkokrát; paša bol ale natoľko zaslepený svojou nečistotou vášňou, že sa rozhodol nechať dievčinu radšej popraviť, než aby ju prepustil na slobodu. Helenino odhodlanie uchrániť si svoju čistotu nezlomilo ani väzenie a mučenie. Neskôr vyšlo najavo, že svätej mučenicí zatĺkli krutí kati do hlavy dva klince, z ktorých jeden je v jej lebke dodnes zachovaný, a nakoniec ju stáli. Telo svätej novomučenicí bolo v mechu hodené do mora, ale nepotopilo sa. Spochinula na ňom tajomná nebeská žiara, ktorá mučiteľov vydesila. Sväté ostatky nakoniec klesli ku dnu v miestach, kde bola hlboká voda.

O niekoľko dní neskôr si strážca gréckej lode, zakotvanej práve v miestach, kde sa telo svätice potopilo, všimol silnú žiaru, vychádzajúcu z hĺbín. V domnení, že je tam ukrytý poklad, sa rozhodol spolu s plavčíkom more preskúmať. Aké bolo ich prekvapenie, keď namiesto zlata našli niečo omnoho cennejšie: vak s ostatkami mučenicí Heleny. Telo sa podarilo identifikovať vďaka miestnym tureckým potápačom, ktorí o prípade vedeli, ale mali strach o Heleninom mučeníctve hovoriť. Kapitán lode sa rozhodol sväté ostatky poslať pre väčšiu bezpečnosť inou loďou do Ruska, ale jej hlavu v tajnosti uložil v Chráme Matky Božej v Sinope. Tam sa na príhovory svätej novomučenicí dialo mnoho znamení a uzdravení. Tí, ktorí trpeli bolesťami hlavy, do svojich domovov volali kňaza, ktorí so sebou priniesol ostatky svätej novomučenicí, pomodlil sa moleben, vykonal malé svätenie vody a bolesť ihneď ustupovala.

V roku 1924, teda v dobe už vyššie uvedenej výmeny obyvateľstva

medzi Gréckom a Tureckom, preniesli sinopskí kresťania divotvorný ostatok svätej Heleny do Solúna, kde mnohí z nich našli i svoj nový domov. V Chráme svätej veľkomučenicí Maríny v solúnkej štvrti Ano Tumba je v striebornom relikviári uložená nádherne voňajúca hlava pätnásťročnej mučenicí za Christa, Heleny. K príhovorom mladej svätice sa utieka predovšetkým miestna mládež a taktiež tí, ktorí trpia bolesťami hlavy. Predstavený Chrámu svätej veľkomučenicí Maríny, otec archimandrita Chrysostomos Nassis, sa rozhodol venovať čiastočku svätých ostatkov novomučenicí Heleny zo Sinope i Michalovsko - košickej eparchii, aby tak v jej mocnom príhovore pri tróne Hospodínovom našli posilu i pravoslávni kresťania východného Slovenska, zvlášť tí mladí. A keďže sa častice ostatkov novomučenicí Heleny nachádzajú taktiež v Chráme sv. Cyrila a Metoda v Brezine, bolo by dobré bližšie sa zoznámiť so životom tej, ku ktorej príhovoru sa môžeme s dôverou utiekať.

Jej pamiatku oslavujeme 2./15. novembra. Jej sv. ostatky sú v Michalovsko - košickej eparchii uložené v 17 antiminoch.

Zdroj: <http://news.mkpe.sk/>

Spracovala: Zuzana Sadilková



Pomoc prepodobného Gavriila (Ugrebadze)

Vo februári 2018 som natáčala film o blaženom starcovi Gavriilovi (Ugrebadze). Na obed toho istého dňa som šla autom, keď ma zrazu vyhodilo na zľadovatený prudký svah, na konci ktorého bola hlboká priekopa. Moje auto nemá také funkcie, aby sa vedelo pohybovať v takomto teréne. Neovládateľné auto šlo nekontrolovateľnou rýchlosťou a valilo sa priamo do priepasti. Smrť sa mi už škodoradostne smiala priamo do očí. Zachvátil ma strach, hrôza, myšlienky na moje deti a rodičov. Blížil sa skok do priepasti, z čoho sa mi zastavila krv v žilách a ja som len zakričala: „*Hospodi pomiluj! Otec Gavriil, keď ma počuješ, urob niečo!*“ Zrazu sa auto zastavilo na tuhom zľadovatenom pancieri, kde som sa mohla spamätať z toho, čo som práve prežila. Ako keby nejaká nevidiaca sila vzala moje auto na ruky a otočila ho na rovnú cestu. Predstavte si obyčajné auto (Lada Kali-

na), ako ide po zľadovatenom kopci so 70 stupňovým sklonom. Holý ľad a obrovský sklon. Žiaden vysokotriedny Jeep nemôže prekonať takéto stúpanie. Svätí sú stále s nami. Aj blažený Gavriil nám stále podá svoju pomocnú ruku. Neopust' nás, otče, ktorí opúšťame teba. Bola to zázračná záchrana a pre mňa hriešnu uvedomenie. Všetko je skutočne pravda.

Jekaterina Chudjakova

V roku 2007 mi stanovili diagnózu - zhubný nádor (onkologická choroba v lymfatickom systéme). Po niekoľkých recidívach (v rokoch 2011, 2012 a 2014) bolo už jasné, že obyčajná chemoterapia nepomôže. V roku 2015 som sa dozvedela o zázračnom myrotočení ikony sv. prepodobného Gavriila v Tbilisi (Gruzínsko). Po tom, ako ma pomazali myrom a dotkla som sa jeho ostatkov s prosbou, aby mi pomohol dostať sa z tejto bezvýhodiskovej situácie, nastal v mojom živote zázračný obrat. Keď som sa pomazovala olejom otca Gavriila, rýchlo sa šíriaca choroba spomalila svoj priebeh a za krátky čas mi navrhli úplne iný spôsob liečby, o ktorom ešte pred rokom ľudia s mojou diagnózou nemohli ani snívať. Zrazu viacerí ľudia z nášho oddelenia podstúpili takúto experimentálnu liečbu (liek práve prechádzal testovaním). Niektorým to nepomohlo, no môj stav sa modlitbami otca Gavriila stabilizoval a začal sa zlepšovať. Lekári nemohli uveriť tomu, že sa v mojej kostnej dreni zastavil rakovinový proces. Spochybňovali to dokonca aj lekári z USA, ktorí vyvinuli liek, ktorý mi podávali. Svjatoj prepodobnois-povedniče Gavriile, moli Boha o nas!

17. 1. 2019, Služobníčka božia Natália





Starca Gavriila uctieujú v celom pravoslávnom svete, aj v pravoslávnom Srbsku. V mojom živote urobil starec Gavriil už nejednen zázrak a stále cítim jeho pomoc a starostlivosť. Na znak vďaky a lásky k starcovi Gavriilovi som blahoslovil našu veriacu Violettu, aby napísala obraz starca Gavriila, aby jeho ikona mohla byť stále v našom chráme. Povedal som jej o starcovi Gavriilovi a o jeho zázračnej sile. O sile jeho lásky. Začala písať ikonu a o niekoľko dní prišla za mnou v slzách a začala mi rozprávať: *„Viete, otče, že sme s manželom v rozvodovom konaní už 20 rokov. Po tom, ako som napísala ikonu báťušky, po dlhých rokoch mi zavolať môj manžel, za všetko sa ospravedlnil a zmierili sme sa.“* Báťuška Gavriil je nepochybne veľkým svetlom lásky, ktoré cez čas a priestor daruje lásku všetkým a pomáha vo všetkom, dokonca aj v takých situáciách, keď sa aj ty sám hanbiš poprosiť ho o pomoc.

jerej Ján (Papič), Srbsko, Belehrad

Moja dcéra Mariam mala od narodenia zdravotné problémy. Bola uzavretá a nemohla rozprávať. Jediné, čo mohla povedať, bol zvuk „u“. Tým sa nám snažila povedať, čo chce a čo ju trápi. Obišli sme všetkých lekárov v meste, no

výsledok bol stále nulový. Prakticky bola nemá a my sme si na to museli zvyknúť. Jedného dňa mi prišla na um myšlienka, že vezmem dcéru ku hrobu starca Gavriila. Celá rodina sme odišli do monastiera Samtavro a kľakli sme si na hrob starca Gavriila. V tom čase ešte nebol báťuška kanonizovaný. Pomazali sme sa olejom z lampády starca Gavriila a chystali sme sa na odchod domov. Dcéru som držal celý čas za ruku. Zrazu sa vytrhla z mojich rúk, ako keby sa vyšmykla, a utekala späť k hrobu starca Gavriila. Opäť kľáčala na hrobe a na počudovanie všetkých odtiaľ vzala malú marhuľu, hoci na hrobe nič také nebolo. Vstala, prišla ku mne, ukázala mi tú marhuľu a snažila sa niečo povedať tak, ako to vedela: „u-u-u“. Ukázali sme mátuškám marhuľu, rozpovedali sme im náš príbeh a pýtali sme sa, čo máme robiť. Mátušky monastiera Samtavro nám povedali, že túto marhuľu poslal Mariam starec Gavriil a najlepšie bude dovoliť jej, aby ju zjedla. Tak sme aj urobili. Mariam zjedla marhuľu s veľkou chuťou. Potom sme opäť prišli k hrobu, pomodlili sme sa a o nejaký čas sme sa vybrali k bráne monastiera, sadli do auta a vyrazili sme domov. Asi o 10 minút, keď sme ešte len prešli vchod do mesta Mcheta, začul som zo zadného sedadla hlas svojej dcéry: *„Ocko, kúp mi buchtu!“* Šťastnejších ľudí v tom čase na svete nebolo, veď moja milovaná dcéra prvý raz v živote prehovorila! Zastavil som auto, všetci sme zmeraveli od toho zázraku, ktorý sa práve udial priamo pred našimi očami. Sláva Ti, Hospodi! Sláva ti, báťuška Gavriil!

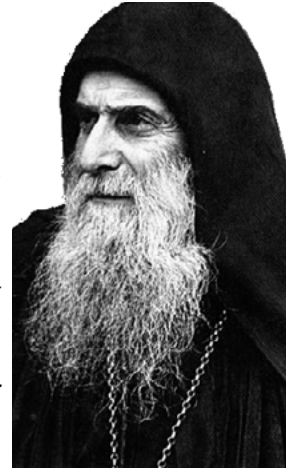
protojerej David Grigalašvili

Spracovala: Martina Berezná

Sv. Gabriel (Urgebadze) Samtavrijský

Modlitba

Ótče svjatýj, blažénne Gavriile, prepodobným drévnim podobniče i tvrđdyj ispovidniče, s málych lit slovesa Hospódna vosprijávj i tim révnostno poslidovavj! Se my, rabí linívji i lukávji tebí predstojím s molítvoju, ne imíjušče ni podvihón tvojích, nižé smirénija, no sebí na vsjak deň v duší chválašče i veličájušče, ješčé že i vrahón vovni sebí íščuščí! Ne ímamy pred Bóhom čím opravdítisja! No molí za nas, ótče, da podást nam Hospód' síly slóvo Svojé rozumítí i ispolňati, jákože tebí ot mladénstva otkrý. Da búdem my, sebí christiány iminújušče, ne tókmo slýšatilije rassjanniji, no i ispolnítelije. Da urazumímjem líc bytjáj svojehó, jáko ničesóže móžem kromí pómoščí Bóžija. I da vzýščim toj á i da vozlúbim Jehó, i da prilípimsja k Nemú vsejú dušéju svojéju, vsím sérdcem svojím, vsím pomyslénijem svojím, i da búdet sérdce naše, po slóvu tvojemu, prédannym Hóspodu. I da podást nam zalóh spasénija v dúši náša, rádosť, mir i lúbóv v serdcá náša, primirénije vo vsich nestrojénijich nášich, utišénije vo vsich skórbich nášich, ne ot dil nášich, no molítvami tvojími, po neizrečénij mílosti Svojéj, Jemúže sláva i deržáva vo víki vikóv. Amíň.



Tropar, hlas 4.

Tak jako Vládce Kristus skryl svou Boží podstatu/ také ty jsi skryl tu lidskou, / a neviditelnou jsi učinil / nevyslovitelnou velkolepost svoji, / všechvalný otče Gabrieli, / Jemu ses připodobnil, / podvihem bláznovství přikryl jsi duchovní zář svou, / a vyznavačstvím víry stal ses pastýřem pravým, / ctihodný otče Gabrieli //, pros Krista Boha za spásu duší našich.

Poučenia starca Gabriela:

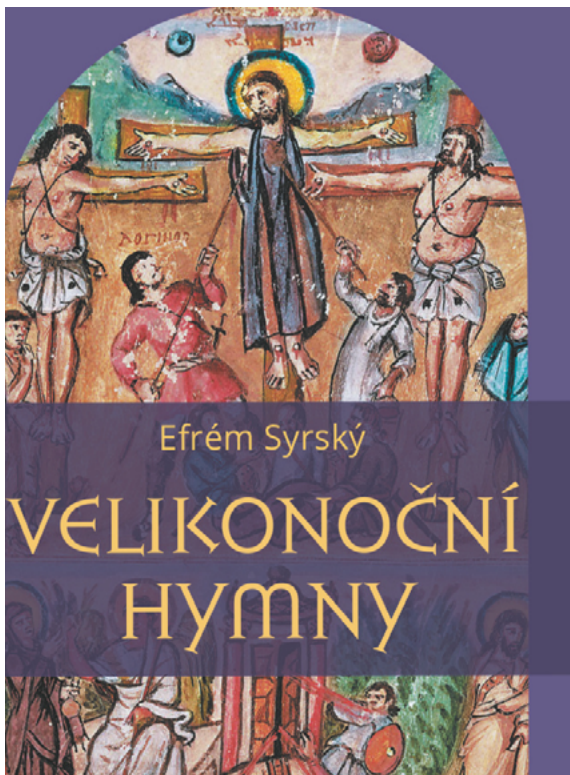
- Kto sa naučí milovať, ten je šťastný. Len si nemyslíte, že láska je vrozený dar. Láske sa môžeš učiť, a my sme povinní to aj robiť.
- Bez obete pre Hospodina a svojho blížneho nič v duchovnom živote nemôže vyjsť dobre. Bez obete sa nenaučíš milovať.
- Boh neprijíma prázdne slová. Boh miluje skutky. A dobré skutky – to je láska.
- Ži tak, aby ťa miloval nielen Boh, ale aj ľudia – nad to vyššie nie je nič z toho, čo je.
- Majte v nenávisti zlo. Človeka, ktorý zlo činí, milujte a súčasne ľutujte. Môže sa stať, že ten, kto dnes koná zlo, zajtra slzami, modlitbou, pôstom a pokáním očistí svoje vnútro a pripodobní sa anjelom. Všetko je Božia vôľa.
- V posledných dňoch ľudí spasí láska, pokora a dobrota. Dobrota otvorí dvere Raja, pokora ich tam uvedie a láska zjaví Boha.

Zdroj: <http://zivotysvatych.blogspot.com/search/label/Gabriel%20%28Urgebadze%29%20Samtavrijský%20ctihodný>

Velikonoční hymny

Velikonoční hymny svatého Efréma Syrského (306–373) je soubor liturgické poezie složené na základě čtení z evangelíí v době velikonoční. Nisibský jáhen a sbormistr v nich rozjímá Kristovu Paschu, třídenní sled událostí od pesachové hostiny vpředvečer Velikého pátku Ježíšova utrpení a smrti na kříži až po noc Vzkříšení. Proto je také tato sbírka, pocházející z různých rukopisů, rozdělena do tří oddílů: O svátku nekvašených chlebů, O ukřižování a O vzkříšení. Podobným básnickým způsobem svatý Efrém ztvárnil své homilie pro vánoční dobu a pro dobu Velikého postu. Liturgické hymny sestávají z pravidelných strof, které recitoval zpěvák, a refrénů, které zpíval mužský nebo ženský sbor laiků, zasvěcených pro tuto službu na způsob řádových společenství.

Tento překlad Velikonočních hymnů navazuje na básnické rozjímání o Adamově vině, ztrátě ráje a jeho navrácení s názvem Hymny o ráji, které vyšly v češtině roku 2018.



Informácie o knihe:

Autor: Efrém Syrský

Názov: Velikonoční hymny

Jazyk: český

Vydavateľstvo: Pavel Mervart

Rok vydania: 2020

Počet strán: 284

Väzba: pevná **Cena:** 9 – 13 €

Dvojstránku spracovala:
Jana Gubová

Kôprová polievka so zemiakmi

Suroviny: 500 g očistených zemiakov, sójové mlieko na zahustenie, cibuľa, 2 viazaničky kôpru, 2 bobkové listy, petržlenová vňať, soľ, ocot

Postup: Zemiaky si ošúpeme a pokrájame na drobné kocky. Dáme ich do hrnca spolu s jednou celou ošúpanou cibuľou, bobkovým listom, petržlenovou vňaťou a jednou viazaničkou kôpru v celku. Všetko zalejeme vodou a necháme spolu variť, kým nie sú zemiaky skoro uvarené. Potom pridáme sójové mlieko. Vyberieme ligurček a viazaničku kôpru. Nakrájame druhú viazaničku kôpru a pridáme do polievky. Na záver pridáme ocot a soľ podľa chuti.

Slivkové gule



Suroviny: 350 g polohrubej múky, 8 ks zemiakov, 2 PL oleja, 1 PL cukru, štipka soli, ľubovoľná posýpka

Postup: Osem väčších zemiakov si uvaríme v šupke a necháme ich vychladnúť. Do misky vysypeme múku, štipku soli, polievkovú lyžicu cukru a lyžicu oleja. Suché ingrediencie premiešame, do misky nastrúhame ošúpané a vychladnuté zemiaky. Rukami vypracujeme hladké cesto. Vybrané ovocie si umyjeme. Z cesta odtrhneme a v pomúčenej dlani ho roztlačíme na tenšiu placku. Vložíme

do nej ovocie, cesto spojíme a dlaňami z neho vytvarujeme peknú guľku. Keď nám zovrie voda, pridáme malú štipku soli a pripravené ovocné knedlíky vložíme do hrnca. Keď gule vyplávajú na povrch, pár sekúnd ich ešte necháme prevariť a vyberieme ich sitkom. Po vybratí ich prepláchneme studenou vodou a uložíme do misky pomastenej olejom. Pridáme ľubovoľnú posýpku napríklad orechy, granko, mak alebo opraženú strúhanku.

Pizza slimáky z lístkového cesta



Suroviny: 1 lístkové cesto, 70 ml paradajkového pyré, 1 ks sojakrému Lunter, 80 g rastlinného syru, hrst' olív, 1 PL olivového oleja (+ aj na potretie), 1 ČL oregána, čerstvá bazalka, štipka soli

Postup: Paradajkové pyré zmiešame s oregánom, olivovým olejom, štipkou soli. Touto zmesou potrieme rozvalkané lístkové cesto. Nastrúhame si rastlinný syr a posypeme ním základ. Olivy nakrájané na tenké kolieska pridáme tiež. Potom rovnomerne vytlačíme kúsky sojakrému. Pridáme lístky bazalky a cesto začneme rolovať z tej dlhšej strany. Roládu pokrájame na kolieska s hrúbkou cca 1-1,5 cm. Poukladáme na plech s papierom na pečenie. Kolieska potrieme olivovým olejom. Pizza slimáky pečieme vo vyhriatej rúre asi 15 min. pri 180 stupňoch.

Úžasná hľiva pre zdravie

Hľiva ustricovitá (*Pleurotus ostreatus*) má **protivírusové, protibakteriálne a protizápalové účinky**, ktoré určite oceníte najmä v tomto sezónnom období prechladnutia, nádchy, chrípky či angíny. Medzi najcennejšie látky obsiahnuté v hube patria betaglukány, ktoré sú najvýznamnejšie tým, že dokážu stimulovať činnosť makrofágov, čiže druhu bielych krviniek, ktoré sú v tele zodpovedné za rozpoznanie a likvidáciu škodlivých vírusov a baktérií, ale aj likvidáciu poškodených buniek, ktoré už neplnia svoju funkciu. Účinkujú aj proti kvasinkovým infekciám. Práve vďaka nim je imunitný systém celkovo odolnejší. Ďalšou prospešnou látkou, ktorú ponúka, je lovastatín, ktorý znižuje „zlý“ cholesterol v krvi. Tým pôsobí preventívne proti rozvoju aterosklerózy a ochoreniam srdca a ciev. Obsahuje aj pleurotín, ktorý má podobné účinky ako antibiotiká a navyše má pozitívny účinok proti tvorbe krvných zrazenín.



Bohatá na vitamíny a mineály

V neposlednom rade treba spomenúť, že hľiva je bohatá na vitamíny B, D, C, K, nenasýtené mastné kyseliny (omega-3, -6, -7, -9), bioflavonoidy, aminokyseliny, proteíny a cukry. Z minerálov a stopových prvkov ponúka železo, zinok, fosfor, draslík, selén, sodík, jód a bór. Znižuje vysoký krvný tlak, viaže ťažké kovy z potravy a pomáha ich vylučovať z organizmu. Má antioxidantné účinky, ktoré prispievajú k ochrane ciev a krvných doštičiek. Vlákna, ktorú obsahuje, slúži ako probiotikum a tým prispieva k správnejmu fungovaniu trávenia. Účinky hľivy ustricovej však môžu byť viditeľné aj navonok, pretože huba pomáha pri rôznych ochoreniach kože (svrbenie, akné, ekzém, bradavice).

Zdroj: mesačník Záhradkár – október 2020/ročník LVI.

Dvojstránku spracovala: Petra Petrisková



OBSAH

Akcie BPM.....	3
Liturgické okienko.....	6
Pravoslávna rodina.....	8
Pýtate sa.....	11
Rozhovor.....	12
Ovečka.....	15
Študentské práce.....	23
Novodobí svätí.....	26
Súčasný zázrak.....	28
Modlitby.....	30
Duchovná knižnica.....	31
Pôstny receptár.....	32
Prírodná lekárň.....	33



Obálka: PCO v Čabinách

Strana 2: Športový deň, PCO v Slovinkách

Strana 35: Prosba o zbierku

Strana 36: Ponuka detských PUZZLE

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Jana Gubová, Daniel Havaj, Lucia Laudoni, Eva Kahancová, Petra Petrisková, Jana Kapralová, Martina Berezna, Zuzana Sadilková, Natália Spišáková

Šéfredaktorka: Zuzana Petrovajová

Korektúra: Jana Gubová

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXV/2020. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci.

Dátum vydania: október 2020

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

*Venujme pozornosť jeden druhému, aby sme sa povzbudzovali k láske a dobrým skutkom.
(Hebr 10, 24)*

Prosba o zbierku na výstavbu monastiera

Drahí veriaci,

s požehnaním jeho Blaženosti RASTISLAVA, arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska sa obraciame na Vás s prosbou o vaše sväté modlitby i finančnú pomoc pri výstavbe nového chrámu sv. prepodobnej Paraskevvy Turkowickej a novej monastierskej budovy v pravoslávnom ženskom monastieri Pokrova Presvätej Bohorodičky v Turkowiciach (Poľsko).

Veríme Bohu vo všetkom, aj v týchto neľahkých časoch, a rozhodli sme sa tak, aby sme naplnili Sv. Písmo, ktoré nás učí láske, milosrdenstvu, pokore, trpezlivosti a mnohým ďalším cnostiam. Tiež ako znak srdečného poďakovania v prvom rade Bohu i Presvätej Bohorodičke za dar poznať tento monastier a sestram za ich modlitby, lásku a dobrotu, ktorými nás vždy obdarujú.

Za Vaše sväté modlitby i finančnú výpomoc Vám všetkým, aj v mene sestier pravoslávneho ženského monastiera Pokrova Presvätej Bohorodičky v Turkowiciach, vopred srdečne ďakujeme. Od nášho Nebeského Otca vyprosujeme pre Vás veľa blahodäte, milosti, pokoja, lásky, duševnej radosti a pevného telesného i duševného zdravia.

S láskou v Christu



Z jerej Mgr./Ing. Dušan SKONC
Duchovný správca PCO Oľšavka

Názov účtu: **Pravoslávna cirkev, Farnosť Oľšavka**

Číslo účtu IBAN: **SK91 0900 0000 0001 0466 7088**

BIC SWIFT kód: **GIBASKBX**

Správa pre prijímateľa/ Poznámka pre príjemcu:

vypísať vaše **Meno a Priezvisko** (anonymný pridajte znak A)

+ **mená** vašich príbuzných

VS: 1022401819 (dôležité pre identifikáciu platby)

Mená všetkých žertvujúcich budú na veky vekov uložené pod prestolom novovybudovaného chrámu sv. Paraskevvy Turkowickej v deň jeho posvätenia. Prosíme Vás, aby ste uvádzali hore uvedený variabilný symbol a do poznámky napísali mená Vás a Vašich príbuzných. Sestry sa budú modliť za všetkých.

Bližšie informácie o propozíciách zbierky sú zverejnené na webovej stránke www.pcoolsavka.sk.

